

פתיחה לפרק "רבן גמליאל"

את היחסים בין היבם והיבמה, או שהוא מניח מקום למעשה אחר לחול אחריו ולשנות את הדברים.

במיוחד חשוב ברור זה לגבי שני המעשים שהם רק מתקנת חכמים; המאמר והגט. שכן נחלקו חכמים בדבר תוקפו של המאמר וכוח הקנין שבו: — האם הוא "קונה קנין גמור" כאירוסי אשה, או שמא כוח הקנין שבו הוא רק חלקי בלבד, או שאינו קונה כלל ולא נעשה אלא כסימן בלבד. כיוצא בזה לענין גט ביבמה — במה הוא דומה לגט רגיל, ובמה אין כוחו אלא כסימן או רק משום דמיונו לגט אשה סתם.

ברירי היחסים השונים הללו, וגזירות חכמים השונות בעניינים אלה, הם עניינו של פרק זה.

פרק זה עוסק בעצם בנושא אחד בלבד, והוא: מה הם היחסים בין הדברים השונים שהיבם יכול לעשות ביבמתו. בסך הכל ארבעה הם דברים אלה: ביאה או חליצה (מדין תורה), מאמר או גט (מדברי סופרים). ובפרק זה מבררים מה הם היחסים בין אלה. כלומר: מה היחס בין כוח הקנין של הביאה והמאמר, ובין כוח הדחייה של החליצה ושל הגט. הנושאים באים לידי ביטוי וברור כאשר שנים או יותר מן הדברים נעשים בזה אחר זה, בין אם הם נעשים על ידי יבם אחד ביבמה אחת, או על ידי יבם אחד בשתי יבמות (צרות), או על ידי יבמים אחדים ביבמה אחת או על ידי יבמים אחדים ביבמות אחדות.

על ידי בדיקת הציורפים הללו ניתן לברר מה הוא תוקפו היחסי של כל אחד מן המעשים הללו, באיזו מידה הוא קובע ומגדיר לחלוטין

